

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

2017

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 13.

ELA HLOKO:

- Diriša rubriki ye ge o swaya ditaodišo (Lephephe la 3, KAROLO YA A).
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a dithalošo.
- Mo go diteng, polelo le mongwalelo, le legato le lengwe le le lengwe la magato a dithalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kabo ya meputso le dithalošo.
- Sebopego ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
<p>DITENG LE PEAKANYO</p> <p>(Go araba dipotšišo) Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano.</p> <p>MEPUTSO YE 30</p>	<p>Legato la godimo</p>	<p>28–30</p> <p>-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo tše bohlale, tša go hlohla majoko tšeo di tšwele go mahlalagading. -Peakanyo le tlemagano ke tšeo di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>22–24</p> <p>-Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>16–18</p> <p>-Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>10–12</p> <p>-Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba. -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithamelolo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane.</p>	<p>4–6</p> <p>-Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša. -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo.</p>
		<p>Legato la fase</p>	<p>25–27</p> <p>-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>19–21</p> <p>-Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>13–15</p> <p>-Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse. -Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.</p>	<p>7–9</p> <p>-Molekwa o tšwele tseleng. -Dikgopolo di hlakahlakane. -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago.</p>

<p>POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE</p> <p>Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. Kgetho ya mantšu. Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 15</p>	<p>Legato la godimo</p>	<p>14–15</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo.</p>	<p>11–12</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae. -Polelo e beakantšwe gabotsebotse.</p>	<p>8–9</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale. -Segalo ke sa maleba. -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng.</p>	<p>5–6</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo ke ya motheo. -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu.</p>	<p>0–3</p> <p>-Polelo ga e kwešišagale. -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.</p>
		<p>Legato la fase</p>	<p>13</p> <p>-Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. -Ga go na le ge e kaba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari.</p>	<p>10</p> <p>-Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe gabotse.</p>	<p>7</p> <p>-Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo.</p>	<p>4</p> <p>-Polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se ye kaalo.</p>
<p>SEBOPEGO</p> <p>Dinyakwa/Dipharologantšho tša setšweletšwa. Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.</p> <p>MEPUTSO YE 5</p>		<p>5</p> <p>-Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo. -Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo. -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.</p>	<p>4</p> <p>-Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha. -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo. -Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe.</p>	<p>3</p> <p>-Dintlha tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse. -Taodišo e a kwagala.</p>	<p>2</p> <p>-Dintlha tša maleba ga se tše kae. -Mafoko le ditemana di na le diphošo. -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.</p>	<p>0–1</p> <p>-Dintlha tša maleba ga di gona. -Mafoko le ditemana di fošagetše. -Taodišo ga e kwagale.</p>

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO [MEPUTSO YE 25]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
<p>DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO</p> <p>-Go araba dipotšišo le dikgopolo. -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano.</p> <p>MEPUTSO YE 15</p>	<p>13–15</p> <p>-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.</p>	<p>10–12</p> <p>-Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.</p>	<p>7–9</p> <p>-Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.</p>	<p>4–6</p> <p>-Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.</p>	<p>0–3</p> <p>-Karabo ya gagwe ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo. -Ditaba di hlalošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.</p>
<p>POLELO, SETAELE LE PALOBOHLATSE</p> <p>Segalo, retšistara, setaele, morero, baamogedi le dikamano. Tirišo ya polelo le melawana. Kgetho ya mantšu. Maswao le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 10</p>	<p>9–10</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.</p>	<p>7–8</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.</p>	<p>5–6</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetošo molaetša.</p>	<p>3–4</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši. -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.</p>	<p>0–2</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.</p>

LEPHEPHE LA 3 KE MOSWANANOŠI, GO DIRIŠWA MASWAO A GO IKGETHA A GO SWAYA LEPHEPHE LE. ELA TLHOKO MASWAO A O A FILWEGO KA TLASE.

MASWAO A GO SWAYA LETLAKALA LA BORARO

1. ( ) Go tlogetšwe leswao
2. ⊙ Go šomišitšwe tlhaka ye nnyane sebakeng sa tlhakakgolo goba go dirišitšwe ye kgolo sebakeng sa ye nnyane
3. ☾ Kopanya mantšu
4. / Kgaoganya mantšu
5. ||? Ga go kwešišege
6. ← Thoma morago
7. → Thoma pele
8. # Temana ye mpsha e thoma fa
9. ○ Bošaedi
10. ?? Hlogo ga e gona
11. ___ Go dirišitšwe mopeleto wa go fošagala
12. ^ Go tlogetšwe tlhaka/lentšu

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1****Ditaodišo tšeo di botšišitšwego.****1.1 Taodišokanegelo**

1.7.1

le Tihalošo

1.7.2 Taodišokanegelo e laodiša kanegelo goba tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ya go anegwa:

- Kanegelo e swanetše go kgodiša
- Balekwa ba anege ka bokgwari ka mokgwa woo dilo tša go gapeletšwa di feleletšago di senya ka gona (1.1)
- Gantši taodišo ye e ngwalwa ka lebaka le le fetilego
- Ditemana tša matseno di swanetše go tanya šedi ya mmadi
- Kanegelo ge e le ye botse e swanetše go ba le ntlha ye e e laetšago
- Thumo ya moswananoši ya go kgahliša e swanetše go kgotsofatša
- Kgahlego ya mmadi e swanetše go lotwa go fihla mafelelong
- Taodišo ya go anega gantši e na le mokgwa wa go hlaloša

[50]**1.2 Taodišotlhalošo**

1.7.1

le Tihalošo

1.7.2 Ka taodišotlhalošo, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe di ka hlalošwa.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Mongwadi o swanetše go hlagiša seswantšho ka mantšu
- Balekwa ba hlaloše ka botlalo seo se kilego sa ba diragalela maphelong a bona moo ba feleleditšego ba leboga (1.2)
- Kgetha mantšu le dikgopolo ka tlhokomelo gore o fihlelele seo se nyakegago
- Dikakanyo malebana le go bona, go kwa, go kgwatha, modumo le tatso di ka šomišwa go dira gore tlhalošo e kwešišege
- Diriša dikapolelo ka tsela ya maleba
- O swanetše go ba le boitemogelo bja hlogo yeo o ngwalago ka yona

[50]**1.3 Taodišokgadimo/kgopodišišo/keleletšo**

le

1.4 Tihalošo

Ka taodišokgadimo mongwadi o eleletša tiragalo yeo a kilego a e bona/a e kwa/a e badilego nakong yeo e fetilego gomme a tšweletša maikutlo a gagwe go ya ka fao a gopolago ka gona.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Maikutlo le khuduego di kgatha tema ye bohlokwa taodišong ye
- Karolo ye kgolo ya taodišo e ka ba tlhalošo
- Balekwa ba gopodišise ka botlalo tiragalo yeo e ilego ya dira gore ba itshole le yeo e kilego ya dira gore ba tshepe motho kganthe motho yoo ga se a loka (1.3 le 1.4)
- Ditlhalošo di swanetše go kwagala di be di ikemišetše go tsošološa maikutlo a mongwadi go mmadi
- Dikgopolo tšeo di hlagišwago di swanetše go tšweletša bonnete bja mongwadi le boyena bja gagwe

[50]**1.5 Taodišongangišano****Tlhalošo**

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopolo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišongangišano:

- Thoma ka go laetša kgopolo ya gago ka tsela ya maatlakgogedi mabapi le hlogo
- Balekwa ba ngange ka mahlakore a go dumela le go ganetša mabapi le mabaka ao a dirago gore bahumi ba humele pele mola bahloki ba dilela sa ruri
- Efa dintlha tša go fahlela kgopolo ya gago le go thekga seo
- Mongwadi o tla tsepelela dintlha tša go ganetša pego
- Bjalalo ka mongwadi wa taodišo, tšweletša dikgopolo tše maatla ka ge taodišo ye e ama maikutlo a gago
- Ditlhabelo tša makgethe le tsebo ya go kgodiša di swanetše go šomišwa
- Polelo e swanetše go ba ye maatla gore e hlohle maikutlo a mmadi Hlokomela gore polelo e se be ye mpe
- Thumo le yona e swanetše go ba ye maatla, ya go kwala le go kgodiša

[50]**1.6 Taodišokahlaahlo****Tlhalošo**

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa taodišong ye:

- Mongwadi o swanetše go kwešiša le go lebeledišiša mahlakore a mabedi a taodišo ntle le go tšea lehlakore
- Balekwa ba ahlaahle tswalano ya Mmušo/Maafrika-Borwa (badudi) le bafaladi.
(Ela hloko: Afrika-Borwa e ka ba mmušo goba badudi)

- Taodišo e swanetše go kwagala le go ikema ka dintlha. Seo se ra gore e se huetšwe ke maikutlo a mongwadi
- Dikahlaahlo e be tša moya wo o fodilego, tša go naganwa gabotse le go thekgwa ka tshwanelo
- Segalo e be sa go hloka khuduego eupša e be seo se kgodišago sa go hloka lenyatšo
- Mongwadi a ka fa maikutlo a gagwe mafelelong a taodišo eupša seo e se be thumo ya taodišo

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO**POTŠIŠO YA 2****2.1 LENGWALO LA SEGWERA**

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Sebopego le botelele e be tša maleba
  - Atrese e tee fela ya mongwadi/moromedi
  - Letšatšikgwedi le ngwalwe ka tlase ga atrese
  - Madume/Matseno a makopana a maleba
  - Diteng e be tša maleba tša go loma motho tsebe mabapi le ketelo ya ka sephiring
  - Retšistara le polelo ya go hlompha le go lokologa
  - Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
  - Mafelelo/Bofelo e be boitsebišo bja mongwadi ka mokgwa wa setlwaedi
- Mohlala: Ke nna/Wa lena/Morwa wa lena/Morwedi wa lena Mosima

[25]**2.2 LENGWALO LA SEMMUŠO**

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Sebopego le botelele e be tša maleba
  - Atrese ya mongwadi/moromedi
  - Atrese ya moamogedi/moromelwa
  - Madume/Matseno le hlogo ya taba
  - Diteng e be tša maleba tša go leboga
  - Retšistara le polelo e be tša semmušo
  - Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
  - Mafelelo/Bofelo le leina
- Mohlala: Wa lena/Ka boikokobetšo
Mna/Mdi Maleka

[25]**2.3 TŠA BOPHELO BJA MOHU**

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Leina le sefane sa mohu
- Batswadi ba mohu
- Lefelo leo mohu a belegetšwego go lona
- Letšatši la matswalo a mohu
- Dithuto tše mo hu a di fihleletšego
- Tša mošomo
- Ditiro tše botse le tša go kgahliša tše mo hu a gopolwago ka tšona
- Letšatši leo a hlokofetšego ka lona
- Seo se hlotšego lehu la gagwe
- Maina a meloko ya kgauswi yeo mohu a e tlogetšego
- Lefoko la taelo. Mohlala: Mohu a ka laelwa ka sereto
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

[25]

2.4 PEGO

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Go be le hlogo, matseno, mmele le mafelelo
- Ngwala ka motho wa pele
- Ngwala ka lebaka le le fetilego
- Mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo go tšweletša dikgopolo
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
- Diteng di be mabapi le bomenemene bja go fa batho ditene motseng wa geno ntle le tumelelo ya kgoši

[25]**2.5 POLELO**

Go tšweletšwe tše di latelago:

- Matseno, mmele le mafelelo/thumo
- Matseno e be ao a gogago šedi ya batheeletši
- Diteng di be mabapi le polelo yeo e ka fiwago kopanong le bengmošomo
- Go šomišwe mafoko a makopana a dikgopolo tše bonolo
- Go dirišwe mehlala ya go tlwaelega
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

[25]**2.6 TAODIŠWANA/ATHIKELE YA KURANTA**

E tšweletše tše di latelago:

- Hlogo ya taba
- Leina la mmegi
- Dintlha di fiwe ka boripana le ka nepagalo ntle le go kgopamiša nnete
- Dintlha tše bohlokwa di ngwalwe pele. Mohlala: Mang? Eng? Bjang? Neng? Kae? Go reng?
- Go ngwalwe ditaba tše bohlokwa fela
- Diteng di be mabapi le maele ao a fiwago setšhaba mabapi le ditokelo
- Taodišwana/Athikele e tsoše kgahlego le go hlohleletša mmadi
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 50
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100

MEKGWA YA GO SWAYA**KAROLO YA A**

(Dintlha tša mmepe wa monagano di nyalelane le diteng tšeo di lego mabapi le sererwa)

1. **TAODIŠO**

- Diteng (dintlha tše di lebanego le hlogo) = meputso ye 25 **(D)**
- Peakanyo/Thulaganyo: mmepe wa monagano (dikgopolo tša maleba di nyalelane le diteng tšeo di lego mabapi le sererwa) = meputso ye 5 **(P)**
- Tirišo ya polelo = meputso ye 10 **(TP)**
- Maikutlo = meputso ye 3 **(MK)**
- Padišišo/Palobohlatse = meputso ye 2 **(PB)**
- Sebopego = meputso ye 5 **(S)**
  - Matseno = Moputso o 1
  - Mmele = Moputso o 1
  - Mafetšo = Moputso o 1
  - Mafoko = Moputso o 1
  - Ditemana = Moputso o 1

(Ge molekwa a hweditše meputso ya godimo ka diteng a abelwe meputso ya godimo go tirišo ya polelo)

Kabo ya meputso ya diteng le polelo

Meputso ya diteng	Meputso ya polelo
25	10
22 - 24	09
19 - 21	08
16 - 18	07
13 - 15	06
10 - 12	05
07 - 09	04
04 - 06	03
01 - 03	02

KAROLO YA B**DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO**

(Dintlha tša mmepe wa monagano di nyalelane le diteng tšeo di lego mabapi le sererwa)

2.1 LENGWALO LA (SEGWERA LE SEMMUŠO)

le Diteng = meputso ye 8 (D)

- 2.2
- Peakanyo (tlemagano ya mafoko le ditemana) = meputso ye 2 (P)
  - Mmepe wa monagano = moputso o 1 (M)
  - Sebopego Meputso ye 4 (S)
    - Atrese = meputso ye 1+1 (Lengwalong la semmušo)
    - Letšatšikgwedi = moputso o 1
    - Matseno = moputso o 1
    - Mafetšo = moputso o 1
  - Polelo, mongwalelo le padišišo/palobohlatse = meputso ye 10
    - Tirišo ya polelo = meputso ye 7 (TP)
    - Maikutlo/Khuduego/Moya/Atmosfere/Segalo = meputso ye 2 (MK)
    - Padišišo/Palobohlatse = moputso o 1 (PB)

(Ge molekwa a hweditše meputso ya godimo ka diteng a abelwe meputso ya godimo go tirišo ya polelo)

2.3 TŠA BOPHELO BJA MOHU

Diteng (dintlha, retšistara le segalo) = meputso ye 8 (D)

- Peakanyo (tlemagano ya mafoko le ditemana) = meputso ye 2 (P)
- Mmepe wa monagano = meputso ye 2 (M)
- Sebopego Meputso ye 3 (S)
  - Matseno
  - Mmele
  - Mafetšo
- Polelo, mongwalelo le padišišo/palobohlatse = meputso ye 10
  - Tirišo ya polelo = meputso ye 7 (TP)
  - Maikutlo/Khuduego/Moya/Atmosfere/Segalo = meputso ye 2 (MK)
  - Padišišo/Palobohlatse = moputso o 1 (PB)

(Ge molekwa a hweditše meputso ya godimo ka diteng a abelwe meputso ya godimo go tirišo ya polelo)

2.4 PEGO

- Diteng = meputso ye 8 (D)
- Peakanyo (tlemagano ya mafoko le ditemana) = Meputso ye 2 (P)
- Mmepe wa monagano = Moputso o 1 (M)
- Sebopego = meputso ye 4 (S)
  - Hlogo = Moputso o 1
  - Matseno = Moputso o 1
  - Mmele = Moputso o 1
  - Mafelelo = Moputso o 1
- Polelo, mongwalelo le padišišo/palobohlatse = Meputso ye 10
  - Tirišo ya polelo = meputso ye 7 (TP)
  - Maikutlo/Khuduego/Moya/Atmosfere/Segalo = meputso ye 2 (MK)
  - Padišišo/Palobohlatse = moputso o 1 (PB)

(Ge molekwa a hweditše meputso ya godimo ka diteng a abelwe meputso ya godimo go tirišo ya polelo)

2.5 POLELO

- Diteng (dintlha, retšistara le segalo) = meputso ye 8 **(D)**
- Peakanyo (tlemagano ya mafoko le ditemana) = meputso ye 2 **(P)**
- Mmepa wa monagano = meputso ye 2 **(M)**
- Sebopego = meputso ye 3 **(S)**
  - Matseno = Moputso o 1
  - Mmepa = Moputso o 1
  - Mafetšo = Moputso o 1
- Polelo, mongwalelo le padišišo/palobohlatse = Meputso ye 10
  - Tirišo ya polelo = meputso ye 7 **(TP)**
  - Maikutlo/Khuduego/Moya/Atmosfere/Segalo = meputso ye 2 **(MK)**
  - Padišišo/Palobohlatse = moputso o 1 **(PB)**

(Ge molekwa a hweditše meputso ya godimo ka diteng a abelwe meputso ya godimo go tirišo ya polelo)

2.6 TAODIŠWANA/ATHIKELE YA KURANTA

- Diteng (dintlha, kakaretšo, retšistara le segalo) = meputso ye 8 **(D)**
- Peakanyo (tlemagano ya mafoko le ditemana) = meputso ye 2 **(P)**
- Mmepa wa monagano = meputso ye 2 **(M)**
- Sebopego = meputso ye 3 **(S)**
Go lebelelwe tše di latelago
  - **Matseno = Moputso o 1**
  - **Mmepa = Moputso o 1**
  - **Mafetšo = Moputso o 1**
- Polelo, mongwalelo le padišišo/palobohlatse = Meputso ye 10
  - Tirišo ya polelo = meputso ye 7 **(TP)**
  - Maikutlo/Khuduego/Moya/Atmosfere/Segalo = meputso ye 2 **(MK)**
  - Padišišo/Palobohlatse = moputso o 1 **(PB)**

(Ge molekwa a hweditše meputso ya godimo ka diteng a abelwe meputso ya godimo go tirišo ya polelo)

- **Kabo ya meputso ya diteng le polelo**

Meputso ya diteng	Meputso ya polelo
08	07
07	06
06	05
05	04
04	03
03	02
02	01
01	00